

Rapport fra Konferansen

“Siege & Mental Health... Walls vs. Bridges”

Gaza og Ramallah 27. - 28. oktober 2008

Av Christiane Kolberg

I høst kom en invitasjon til konferanse arrangert av Gaza Community Mental Health Program i samarbeid med Verdens helseorganisasjon (WHO): Kom til Gaza på konferanse og hjelp oss å bryte blokaden.

Konferansen het: ***Siege and Mental Health – Walls versus Bridges***, og handlet om psykologiske og sosiale følger av stengningen av Gaza, og skulle foregå 27 – 28. 10. Selv har jeg ikke kommet inn i Gaza de siste to år på prosjektet ”Psykososial støtte til Palestinske hjelpere”. Jeg så dette som en sjanse til å komme inn til Gaza. Samtidig planla jeg noen dager ekstra for å besøke Gaza kommune, videreutvikle skolesamarbeid og et filmprosjekt som Vennskap Tromsø - Gaza har. WHO skulle være ansvarlig for å søke Israel om innreisetillatelse til Gaza. På tross av at det hevdes at Gaza er et autonomt område, må man søke det israelske militære om all reise inn og ut av Gaza, noe de kaller ”koordinering”. Søknadene ble sendt en måned før konferansen. En uke før konferansen fikk alle de 120 deltakerne kollektivt svar at de ikke fikk reise inn til Gaza. Israel hadde angivelig som begrunnelse sagt at de anså dem som provokatører og bråkmakere. Konferansen ble dermed i all hast flyttet til Ramallah Cultural Palace, hvor det fra før var planlagt video-overføring av konferansen. Siden de fleste av

de internasjonale foredragsholderne heller ikke kom inn i Gaza, ble videooverføringen viktig.

Demonstrasjon på grensen.

Da meldingen om avslag på innreise kom, foreslo en rekke av deltakerne at vi likevel reiste samlet til grensen til Gaza, Erez, og demonstrerte. Presse ble

neskerettigheter til fri bevegelse og akademisk frihet. Vi sto der i to timer. Noen snakket med grensevaktene, vi viste passene våres, noen ropte slagord, noen begynte å banke på gjerdet. Det er blitt en ny grensebygning mot Gaza. Den ser ut som en flyterminal. Man må gjennom låste porter bare for å komme inn i terminalen. Det må ha kostet

Foto: Anna Wester

informert. Søndag 26.10 gikk to busser fra Ramallah til Erez med demonstrerende fagfolk. De fleste var i alderen 50-70 fra minst 14 ulike land, hovedsaklig doktorer og psykologer, mange professorer. En betydelig gruppe var amerikanske jøder fra ulike menneskerettsorganisasjoner som er mot okkupasjonen. Den israelske fredsbevegelsen Gush Shalom var også der og hadde forberedt plakater der det ble spurt om hva Israel egentlig var redd for. Viktige plakater for meg var de som tok opp Israels brudd på menneskerettigheter ved å stenge folk i Gaza inne, men også brudd på våre men-

nye, men det er knapt nok mennesker som passerer. Vi så fire personer foruten oss som ventet på å komme inn i Gaza, og to som kom ut. Etter to timer måtte vi slippe de fire ”heldige” inn. Det ble deretter holdt spontane appeller. En Palestinsk israeler oppfordret til boikott av Israel som et middel for å få slutt på okkupasjon og blokade. Det vant tilslutning fra mange.

Barna lider.

Videooverføringen mellom Gaza og Ramallah bød på en del tekniske problemer. Jeg savnet derfor å få delta i flere av de foredragene jeg hadde sett fram

til om de psykologiske følger av blokaden. Vi fikk likevel en del viktig opplysninger. Jamal al Khouri, medlem av den Palestinske lovgivende forsamling og leder av komiteen for å bryte blokaden av Gaza, opplyste: Som en følge av blokaden er aktiviteten ved 97 % av fabrikkene i Gaza frosset. Det fører til enda større arbeidsløshet, ca 65 %. 80 % av befolkningen i Gaza er avhengig av nødhjelp, men nødhjelpen er ikke tilstrekkelig. 55 % av barna lider av underernæring og feilernæring. Dette øker ettersom tiden med blokade går. Blokaden av Gaza har nå vart i 16 måneder. En undersøkelse av Dr. Samir Qouta og Aida Kassab blant barn i Gaza viste at de psykologiske konsekvensene av situasjonen i Gaza var at 51 % av barna ønsket ikke å delta i aktiviteter, barna leker ikke lenger. 47,5 % har problemer med å klare skolen. I de verst stilte områdene hadde 40 % av barna sluttet på skolen. 41 % av barna hadde smerter, 61 % av barna hadde angst, 45,5 % led under sinne, 43 % hadde søvnproblemer. Prof. Fadel Abu Hein hadde spurt 2286 barn i alder 8-14 år fra ulike områder av Gaza. Han fant at: 87 % av barna er mørkeredd, 92 % lider av angst og spenningstilstander, 68 % har skoleproblemer som konsentrasjonsvansker, 76 % har adferdsproblemer som sosial tilbaketrekning og aggresjon, 70 % beskrev depresjonssymptomer, 34 % var sengevætere. Også de voksne lider, og deres aggresjon har lett for å gå ut over barna.

Traumer og motstandskraft.

I forskning blir begrepet Posttraumatisk stress syndrom brukt og forskning fra Gaza beskrev et høyt antall barn som kunne komme under slik beskrivelse. Det ble diskutert om det er riktig å bruke en slik betegnelse på folk i Gaza, der det ikke er noen etterfase av traumene. Traumene er pågående og gjentakende, det er ikke noe trygt sted, man vet ingen ting om fremtiden. Det ble også advart mot å bruke medisinske begreper på folks reaksjoner. Det er naturlig å være redd, være sint under den situasjonen som råder. Det er også viktig å sette søkelyset på hva som gjør at mange ikke får symptomer selv om de lever under meget traumatiske forhold. Hva er folks motstandskraft og hva kan bedre den? En foredragsholder mente om Nelson Mandela som sa at han holdt ut 27 år i fengsel pga kameratskap og ideologi. Ideologi kan være både religion og noe å kjempe for. Det er viktig å holde håpet oppe.

En krigsforbrytelse.

Selv om det er viktig å ikke gjøre den politiske og humanitære situasjonen i Gaza til medisinske fenomen, er det uten tvil slik at befolkningen i Gaza lider både fysisk og mentalt under dagens situasjon. Det er svært alvorlig når så stort antall barn blir syk pga underernæring og feilernæring. Det er alvorlig når barn slutter og leke, ikke klarer å gå på skolen, ikke får sove, mister lysten til å leve. Det er en humanitær katastrofe, og den er skapt av mennesker. Et økende

antall personer dør som følge av blokaden. Dette er en krigsforbrytelse, og må betegnes som det. En av foredragsholderne påpekte at å kalle det konflikt i stedet for krig og krigsforbrytelse, underkommuniseres alvor- et. Ansvarret blir ikke riktig plassert. Hun brukte også den kunnskap vi har om mobbing, som en sammenlikning. Mobberer har gjerne støttespillere. De er også medansvarlig. Tilskuerne er medansvarlig for å ikke si ifra. Når vi i vesten støtter blokaden, og pleier vennskapelige forbindelser med Israel, er vi medansvarlig i krigsforbrytelsen. Mange stater er ansvarlige som passive tilskuere. Det er bare en opphevelse av blokaden som kan redde barna i Gaza. Det er bare en opphevelse av okkupasjonen som kan løse situasjonen.

Hvorfor slapp vi ikke inn i Gaza?

Hvilken fare utgjorde en gruppe fagfolk for Israels sikkerhet? Det ble påpekt av mange fra Gaza at internasjonal støtte er viktig for å holde ut. Hvis Israels blokade av Gaza har som mål å bryte ned folk i Gaza fysisk og psykisk, er den støtten konferansedeltakerne gir, en skade for Israels politikk. Særlig tror jeg det er provoserende når jøder fra ulike land er mot blokade og okkupasjon og viser sin solidaritet med det palestinske folk. Israel ønsket nok ikke den støtten og et slikt fokus. Men støtten ble gitt og nådde fram, en rekke pressemeldinger, avisinnlegg etc. er sendt. Vi fikk derfor laget en revne i den mentale blokaden. Det var en seier for solidariteten, var hilsenen tilbake fra Gaza.